

Sygn. akt II C 200/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Sławomir Łabuz

Protokolant: Izabela Kucza

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2015 roku w R.

sprawy z powództwa **D. C.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w R.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. przyznaje od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Gliwicach – Ośrodka (...) w R. na rzecz adwokata M. T. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23 % VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Sygn. akt: II C 200/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 marca 2012 r. powód D. C. domagał się zasądzenia od Skarbu Państwa – Dyrektora Zakładu Karnego w R. zadośćuczynienia w kwocie 80 000 zł. Podniósł, iż zostały naruszone jego dobra osobiste w toku odbywania kary pozbawienia wolności w okresie od 9.10.2008 r. do 31.12.2013 r. Naruszenia te polegały na tym, iż opieka medyczna była niedostateczna i ograniczano jego prawa jako pacjenta, gdyż lekarz przyjmował tylko raz na 2-3 tygodnie, a dążenie do badań specjalistycznych z reguły kończyło się wnioskiem o ukaranie, nie było żadnych zajęć z psychologiem ani terapii; naruszono tajemnicę korespondencji poprzez szczegółową cenzurę oraz nasłuchiwanie rozmów telefonicznych; niewłaściwie postępowano w sprawie skarg powoda albowiem wszelkie jego skargi były rozpatrywane jako niezasadne. Zarzucił, iż warunki panujące w celach były niezgodne z obowiązującymi normami tj. przeludnienie; zły stan techniczny cel i braki w ich wyposażeniu (zagrzybienie, pluskwy, brak kosza na śmieci, brak ścierek do podłogi); brak ciepłej wody w celach; czasowy brak energii elektrycznej (ciemno w nocy, niemożność zaparzenia ciepłej herbaty w chłodne dni po spacerze); niewłaściwa wentylacja i brak bezpośredniego dostępu do okna; niewłaściwe oświetlenie (tylko jedna jarzeniówka 40 W na celę); nierozdzielność sanitariatów (tylko parawan) i z tego tytułu panujący w celi fetor. Dodatkowo zarzucił iż pozwana nie zapewniła właściwych warunków higieny a to że kąpiel w łaźni była tylko raz w tygodniu przez 6 minut; zbyt rzadki dostęp do świeżej odzieży; brak bieżącej ciepłej wody; niedociągnięcia w sferze kulturalno-oświatowej, nie organizowano zajęć kulturalno-oświatowych, gdyż nie funkcjonowała świetlica, naruszano przepisy w sprawie rozmieszczania osadzonych w poszczególnych celach a to cele były mieszane – subkultura więzienna i zwykli wyrokowcy. Okoliczności te negatywnie wpływały na psychikę powoda jak i współosadzonych, w związku z czym pojawiały się konflikty, kradzieże, wzajemna agresja oraz były

podejmowane próby samobójcze. Według powoda, po opuszczeniu ZK będzie on musiał poddać się długotrwałemu leczeniu, gdyż jest obecnie „kłębkim nerwów”.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa. Zgłosił zarzut przedawnienia części roszczeń tj. za okres od 9.10.2008 r. do 13.03.2009 r. - 3 lata wstecz od daty wniesienia pozwu 14.03.2012 r. Pozwany wskazał, iż powód, lat 25 jest recydywistą i przebywa w jednostce pozwanego nieprzerwanie od dnia 10 października 2008 r. Popołniając kolejne przestępstwo powinien się liczyć z warunkami panującymi w ZK.

Sąd ustalił

Powód jest osadzony w zakładzie karnym w R. nieprzerwanie od dnia 10 października 2008 roku, jest to trzeci pobyt powoda w warunkach izolacji więziennej. Przy przyjęciu powód był konsultowany psychologicznie na wniosek wychowawcy ze względu na wiek. Powód nie zgłaszał żadnych skarg ani problemów związanych z osadzeniem i pobytem w jednostce, nie czuł się zagrożony ze strony innych osadzonych. W wywiadzie przyznał, iż nadużywał alkoholu. Pił wówczas bardzo długimi ciągami opilczymi trwającymi nawet pół roku. Doznawał wówczas silnych objawów odstawiennych w postaci halucynacji, palimpsestów, drżenia ciała, nadmiernej potliwości, lęków, zaburzeń snu i łaknienia, wymiotów. Potrafił wypijać tyle alkoholu, aż tracił przytomność. W kilku przypadkach musiało interweniować pogotowie. Z powodu nadużywania alkoholu cierpiał na żółtaczkę i zapalenie żołądka. Pod wpływem alkoholu stawał się bardzo agresywny i wybuchowy. Powód został poinformowany o możliwość ponownego kontaktu w przypadku pogorszenia stanu psychicznego lub wystąpienia problemów (dowód konsultacja 30.10.2008 r. k. 248)

W czasie pobytu w ZK w R. powód zajmował różne cele. Przebywał w celi nr 405 na oddziale o powierzchni 7,12 m² przeznaczonej dla 2 osób, w celi nr 250 na oddziale V o powierzchni 6,86 m² przeznaczonej dla 2 osób, w celi nr 241 na oddziale II o powierzchni 6,76 m² przeznaczonej dla 2 osób oraz w celi nr 240 na oddziale II - o powierzchni 6,73 m² przeznaczonej dla 2 osób. W miesiącu czerwcu 2009 powód przebywał w celi nr 405 w przeludnieniu przez okres 10 dni, w lipcu 2009 w tejże celi przeludnienie panowało przez okres 2 dni, we wrześniu 2009 zamieszkując w celi nr 250 powód przebywał w warunkach przeludnienia przez 9 dni, w październiku 2009 przebywał w przeludnieniu przez okres 8 dni. W listopadzie w celi nr 241 przeludnienie w ogóle nie występowało.

(dowód: z wydruk elektroniczny z przeglądarki historii rozmieszczenia, notatki Kierownika D. Ewidencji z 5.01.2010 r., wykaz pomieszczeń na Oddziale II, III i V ZK w R.),

O stanie przeludnienia jednostki pozwanego był informowany miejscowo właściwy Sędzia Penitencjarny (dowód: notatka służbowa zastępcy kierownika D. Penitencjarnego z 29.01.2009 r., zarządzenia nr 23/2008 i 6/2009 Dyrektora Zakładu Karnego w R.).

Wnioskiem dyrektora ZK w R. z 26.10.2010r. skierowanym do Sądu Penitencjarnego wystąpiono o wyrażenie zgody na osadzenie powoda w warunkach zmniejszonego metrażu przez okres 14 dni tj. do dnia 28 stycznia 2010 r. w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego wynosi poniżej 3 m^{((2))}. Decyzją nr 7/2010 z dnia 14.01.2010 r. umieszczono powoda na okres 14 dni w warunkach zmniejszonego metrażu. Przyczyną była konieczność spowodowana brakiem wolnych miejsc w celach mieszkalnych, oraz brakiem możliwości przetransportowania powoda do innej jednostki, w której miałby zapewnioną normę powierzchniową. Od decyzji powód nie odwołał się (dowód: decyzja nr 7/2010 z 14.01.2010 r., wniosek dyrektora ZK w R. z 26.10.2010r. do Sądu Penitencjarnego).

Cele są wyposażane w niezbędne sprzęty, osadzeni mają do swojej dyspozycji łóżko, taboret, miejsce przy stoliku oraz w szafce. Ponadto cele są wyposażone w miskę plastikową, kosz na śmieci oraz szufelkę i zmiotkę. Za utrzymanie czystości w celach oraz higienę osobistą odpowiedzialni są sami osadzeni. Dla celów utrzymania czystości w celi wydawane są do każdej celi, na początku każdego miesiąca środki czystości oraz każdorazowo w przypadku zgłaszania potrzeb w tym zakresie. Do utrzymania higieny osobistej osadzeni otrzymują środki higieny, korzystają z kąpieli, sanitariatów oraz wymiany bielizny pościelowej i odzieży. Osadzeni otrzymują do

użytku odzież, bieliznę, pościel i koce stanowiącą własność jednostki. Są one poddawane się praniu lub czyszczeniu, obuwie zaś dezynfekcji środkami przeznaczonymi do tego celu. Osadzony ma możliwość wymiany przy okazji kąpieli lub w magazynie uszkodzonych lub zabrudzonych składników wyposażenia. Osadzeni otrzymują comiesięcznie 200g proszku do prania. Prywatne rzeczy osoba osadzona pierze we własnym zakresie Celem utrzymania czystości w celi oraz higieny osobistej osadzony otrzymuje od administracji zakładu comiesięcznie czyściki i w miarę możliwości płyn do mycia naczyń. Natomiast do utrzymania higieny osobistej mydło toaletowe, papier toaletowy, proszek do prania i nożyk do golenia a wg zgłaszanych potrzeb: krem do golenia pastę i szczoteczkę do zębów , co potwierdzają własnoręcznym podpisem (dowód: notatka służbowa kierownika Działu Kwatermistrzowskiego z 12.06.2012r., wykazy pobranych przez powoda środków czystości i higieny za miesiące marzec z 2011 r., lipiec 2011 r. i listopad 2011 r., pismo z 4.09.2009 r. technika Działu Kwatermistrzowskiego).

Pozwany zakład karny ma charakter zabytkowy i jest wpisany do rejestru zabytków. Cele w jednostce pozwanej są remontowane w miarę posiadanych środków finansowych według ustalonego planu jak również w trybie doraźnym, wynikającym z potrzeby chwili. Wszelkie usterki lub awarie są niezwłocznie usuwane przez służby techniczne pozwanej - po ich uprzednim zgłoszeniu. Powód przez cały okres pobytu w jednostce pozwanej nie zgłaszał administracji żadnych problemów związanych ze złym stanem technicznym zajmowanych pomieszczeń (dowód pismo z 12.06.2012 r.).

Kąćki sanitarne składają się z muszli WC, umywalki z bieżącą wodą usytuowane są wewnątrz cel mieszkalnych, mają powierzchnię 1,4 x 0,9 m. Od reszty pomieszczenia są oddzielone parawanem wykonanym z dykty o wysokości 1,20 - 1,30 cm. Aktualnie nie jest możliwa zabudowa tych kąćków do pełnej wysokości ze względu na brak dodatkowych kanałów wentylacyjnych. Wysokość kąćka sanitarnego podyktowana jest również względami ochronnymi (pozwany zakład karny jest zakładem typu zamkniętego, sanitariaty usytuowane są wewnątrz cel mieszkalnych). Skazani co najmniej raz w tygodniu mają zagwarantowaną ciepłą kąpiel. Osadzeni posiadają w celach mieszkalnych grzałki do przygotowania ciepłej wody do celów higienicznych i konsumpcyjnych. W przypadku braku grzałki gorącą wodę dostarcza oddziałowy (dowód: komunikat z 2.06.2009 r. oraz z 13.07.2009 r.)

Zasady wyłączania energii elektrycznej w celach mieszkalnych zostały określone w komunikacie dyrektora jednostki z dnia 7 maja 2004. który został podany do wiadomości ogółu osadzonych za pośrednictwem radiowęzła oraz w sposób zwyczajowo przyjęty - poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń w oddziałach mieszkalnych. W porze nocnej energię wyłącza się od godziny 23 do 4 rano od niedzieli do czwartku - od nocy poprzedzającej dzień roboczy do nocy poprzedzającej dzień wolny tj sobotę. Natomiast w noc z piątku na sobotę oraz z soboty na niedzielę energia elektryczna nie jest wyłączana Ta sama zasada obowiązuje w przypadku świąt państwowych lub kościelnych. Wyłączenia dotyczą jedynie gniazdek w celach mieszkalnych. Osadzeni przez cały czas mogą korzystać z oświetlenia. Ograniczenia te podyktowane są koniecznością szczytowego ograniczenia poboru energii w dzień, natomiast w porze nocnej - koniecznością zachowania ciszy - co wiąże się z respektowaniem przez administrację prawa osadzonych do wypoczynku (dowód z komunikatu z 7.05.2004 r. oraz notatki służbowej kierownika Działu Kwatermistrzowskiego z 18.03.2009 r).

Cele mieszkalne mają dostęp do światła dziennego a ich sztuczne oświetlenie stanowią lampy jarzeniowe 2x40 W oraz oświetlenie żarowe do kontroli celi w porze nocnej. Nadto osadzeni mogą korzystać do czytania z własnych lampek nocnych. Oświetlenie cel mieszkalnych jest wystarczające i jego wartość mieści się w granicach wyznaczonych odpowiednimi przepisami. Cele były wyrywkowo kontrolowane celem badania natężenia oświetlenia nie wykazały by stan ten odbiegał od normy. Nadto osadzeni mogą korzystać z własnych lampek nocnych (dowód: protokół 1/06 z 14.09.2006 r., notatki Kierownika Działu Kwatermistrzowskiego z 12.06.2012 r. k. 98)

Cele w jednostce pozwanej wyposażone są w wentylację grawitacyjną, która spełnia swoją funkcję . Przewody kominowe oraz wentylacyjne cel w których przebywał powód były poddawane okresowym przeglądom i kontroli przez uprawnionych mistrzów kominarskich Ponadto każda cela mieszkalna posiada dające się otworzyć okno ,

którego uchylenie daje możliwość zwiększenia cyrkulacji powietrza w celi (dowód: protokół funkcjonowania instalacji kominowej k. 85-89).

Powód miał możliwości wymiany zabrudzonej odzieży (dowód: notatka z 12.06.2012r.).

Administracja pozwanego wystosowała do osadzonych szeroką paletę propozycji zajęć KO i sportowych, od woli powoda zależało czy zechce on z tych propozycji skorzystać. Powód nie zapisywał się na koncerty, spotkania, nie brał udziału w konkursach radiowęzła, akcjach charytatywnych, zbiórkach. W 2012 r. w jednym przypadku zapisał się konkurs wytrzymałościowo - siłowy. Jednakże w dniu rozpoczęcia konkursu powód przekazał informacje oddziałowemu, że nie ma ochoty brać udziału w w/w konkursie (dowód: notatka służbowa wychowawcy z 9.07.2012 r., projekt oceny okresowej powoda z 6.11.2011 r. i 5.04.2012 r., grafik zajęć w świetlicy centralnej).

Powód był ośmiokrotnie konsultowany psychologicznie w związku z różnymi okolicznościami. Dnia 15.12.2009 r. powód zgłosił się na rozmowę podając, że w ostatnim czasie doświadcza wzmożonego napięcia psychicznego, silnej złości "bez przyczyny, przejawiającej się w zachowaniach agresywnych (skłonność do impulsywnego reagowania na niekorzystne dla niego bodźce, brak poszanowania dla rozmówców, niechęć wobec współpracy z administracją - ujawnianie arogancji). Odnotowano, iż wypowiedzi powoda wskazują na celowe przyjęcie negatywistycznej postawy i brak motywacji wobec wprowadzania zmian w swoim funkcjonowaniu. Na podawane mu propozycje przeciwdziałania agresywnej postawie, reaguje niechęcią, oporem. W lekceważący sposób wypowiada się na temat funkcjonariuszy. Psycholog w związku z tym przeprowadził rozmowę dyscyplinującą, przedstawił propozycje metod z zakresu radzenia sobie z emocjami (dowód k. 249). Powód był ponownie konsultowany przed wymierzeniem mu kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej w związku z dokonaniem przekroczeniem tj. wulgarnym i aroganckim zachowaniem wobec funkcjonariuszy. W trakcie rozmowy wzburzony emocjonalnie, pobudzony psychoruchowo, wypowiada szereg pretensji dotyczących stosunku administracji więziennej (wychowawcy, oddziałowego, dyrektora) do jego osoby, nie rozumiejąc stawianych mu zarzutów dotyczących jego karygodnego zachowania. Odnotowano, iż pozostawał kompletnie bezkrytyczny wobec własnego funkcjonowania, niepokorny, niezdyscyplinowany, bez poszanowania dla precyzowanych mu wymogów dotyczących oczekiwanego przez SW zachowania. Sygnalizował, że sposób jego dalszego funkcjonowania w oddziale nie będzie należał do spokojnych i ułożonych. Wskazano, iż całokształt jego funkcjonowania świadczy o nasilających się zaburzeniach osobowości i wysokim stopniu demoralizacji, braku autorytetów i braku szacunku wobec ogólnie przyjętych wartości, zasad obowiązujących w izolacji (dowód: k.250). Dnia 25.01.2011 r. powód ponownie był konsultowany psychologicznie w związku z propozycją wymierzenia mu kary umieszczenia go w celi izolacyjnej. Podkreślono, iż wykazuje znaczny stopień demoralizacji, negatywną postawę wobec personelu ZK. Powód w dniu 25.01.2011 r., po wymierzeniu przez Dyrektora pozwanego kary umieszczenia w celi izolacyjnej złożył pisemni oświadczenie, iż dokonał połknięcia metalowych elementów. W związku z tym był konsultowany w tej sprawie przez służbę zdrowia, powodowi wyznaczono termin badań RTG. W rozmowie uskarżał się na bóle brzucha, odnotowano iż posiada nadmiernie wygórowane oczekiwania odnośnie służby zdrowia (dowód: k. 247-255). Powód po raz kolejny był konsultowany w związku z umieszczeniem go w celi izolacyjnej. Powód wskazywał, iż jego zachowanie było wynikiem anulowaniu zgody na otrzymanie konsoli X-BOX, jak podał w rozmowie, długo oszczędzał na konsolę, poniósł koszty związane z przesyłką. Odnotowano, iż stara się zmienić swoje zachowanie, zależy mu przede wszystkim na pracy w tutejszym ZK. Odnotowano, iż z uwagi na tendencję do zmiany nastroju, problem z kontrolą emocji w sytuacjach trudnych, wskazane aby karę umieszczenia w celi izolacyjnej odbywał w warunkach celi monitorowanej. (dowód z notatki psychologa działu Penitencjarnego z 9.07.2012 r).

W styczniu 2012 powód przebywał w celi 213 wraz z M. S.. Cella była odpowiednio wyposażona. W celi klepki podłogi częściowo odchodziły, okno wykazywało nieszczelność. Powód w tym czasie miał dostęp do służby zdrowia i zajęć kulturalnych, wychodził na spacer, raz w tygodniu miał dostęp do łaźni oraz codziennie do zimnej wody. Powód miał lampkę nocną oraz telewizor. Powód pracował w firmie (...) od 5.30 do 12.30 (k. 159-160). W pracy narzekał na cele, służbę zdrowia (k. 161-162)

Oceniając dowody należy podnieść, iż zeznania powoda w kontekście dokumentów oraz zeznań wskazanych przez niego świadków są niespójne. W tym zakresie Sąd odmówił im wiary.

Powód narzekał na służbę zdrowia jednak świadkowie wskazywali, iż powód miał zapewniony do niej dostęp. Sam wskazał, iż miał wykonane badania gastroscopowe wskazywał, iż gdy jest chory to przepisywano mu leki które nie pomagały A zatem miał dostęp do służby zdrowia, wykonywano badania lekarskie, przyjmował go lekarz. Dodatkowo należy zauważyć, iż w wywiadzie psychologa przy przyjęciu powód wskazał, iż nadużywał alkoholu i w związku z tym miał problemy zdrowotne. Po dokonanych samouszkodzeniu zaczął narzekać na bóle brzucha, wprowadzono mu dietę. Prowadzi to do wniosku, iż miał zapewnioną opiekę lekarską natomiast samo zachowanie powoda w postaci nadużywania alkoholu czy samookaleczenia zapewne nie pozostawał bez wpływu na jego stan zdrowia.

Powód wskazał, iż z psychologiem nie miał kontaktu jednakże z dokumentacji wynika jednak, iż miał liczne konsultacje psychologiczne. Co więcej, informowano go już przy przyjęciu, iż w przypadku potrzeby ma się zgłosić. Sam też się zgłosił jeden raz, w pozostałych przypadkach by konsultowany z powodu własnego nagannego zachowania.

Powód zarzucał zły stan cel jednakże stan ten nie mógł być na tyle zły jak wskazuje powód skoro nigdy tego nie zgłaszał administracji. Sąd nie dał mu wiary, iż nie miał takiej możliwości bądź też obawiał się. Skoro nie obawiał się wystąpić z powództwem to tym bardziej nie musiał się obawiać zgłoszenie usterek administracji. Co więcej, sam podał iż przeprowadzono dezynsekcję. Skoro tak to dowodzi to, iż w przypadku konieczności administracja podejmowała stosowne działania. Należy też mieć na uwadze, iż za porządek w celi odpowiadają sami osadzeni zatem i powód.

Powód z jednej strony wskazywał że okna są nieuszczelnione i wieje a z drugiej, iż nie ma wentylacji bo okno trudno się otwiera - musi stawać na palcach. Podaje, iż jak jest pochmurno to w celi jest ciemno. W celi jest jedna jarzeniówka. Należy zwrócić uwagę, iż kwestia pogody pozostaje poza możliwościami pozwanego. W pomieszczeniu są 2 jarzeniówki jeżeli więc była jedna to brak ten winien być zgłoszony. Nadto jak zeznali świadkowie, powód posiadał lampkę nocną. Odzież wymieniana jest raz w tygodniu jednak pozwany wskazywał, iż nie korzystał z pralni bo wg niego odzież była niedomyta a prał we własnym zakresie. Skoro tak, musiał się liczyć z konsekwencjami gdyż niewątpliwie cele nie były przystosowane do prania również z braku odpowiedniej ku temu wentylacji. Powód wskazał, iż w celi nie ma szmaty do mycia podłogi ale świadek wskazał, że jest szmata do podłogi.

Nadto należy zwrócić uwagę w kontekście zarzutów powoda, iż podawał, że jak dostanie do celi „majciarza” to musi mu przywalić w łeb. Z siłowni nie korzysta bo jest dla „czubów”. Świadczy to więc o tym, iż sam powód dokonywała kwalifikacji osadzonych.

Sąd zważył

Zgodnie z treścią art. 24 § 1 i art. 448 k.c., ten czyje dobro osobiste zostało naruszone, może żądać od osoby, która dopuściła się naruszenia, aby dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Może także żądać zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Ustawodawca w artykule 24 k.c. wprowadził domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego, które strona pozwana może obalić przez wykazanie, że jej działanie miało miejsce w warunkach obowiązującego porządku prawnego, stanowiło wykonywanie prawa podmiotowego, było za zgodą pokrzywdzonego, lub wynikało z potrzeby ochrony uzasadnionego interesu lub wartości nadrzędnych.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż pozwana zgłosiła skuteczny zarzut przedawnienia części roszczeń powoda o wypłatę zadośćuczynienia za okres od 8.10.2008 r. do 11.03.2009 r. (pозew wpłynął do Sądu 12.03.2012 r.). Zgodnie bowiem z art. 442 1 par 1 k.c. okres przedawnienia wynosi 3 lata od dnia w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Powód przebywał w zakładzie w dniach od 8 października 2008 r. aż do chwili obecnej. Powód w momencie odbywania kary miał możliwość dochodzenia swoich praw, miał świadomość wyrządzenia szkody i wiedział kto jest zobowiązany do jej naprawienia.

Ciężar udowodnienia okoliczności z których powód wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne obciąża zgodnie z art 6 k.c. powoda. Powód jednak w żaden sposób nie wykazał okoliczności ponizającego traktowania (albowiem

pozwany konsekwentnie zaprzeczał tym twierdzeniom powód nie przeprowadził więc skutecznego przeciwdowodu). Pozwana przyznała, iż powód prze parę dni przebywał w warunkach przeludnienia. Z materiału dowodowego wynika, iż było to 10 dni w czerwcu 2009 r., w lipcu 2 dni i wrześniu 8 dni. Natomiast w styczniu 2010 roku przebywał w przeludnieniu przez okres 14 dni. W tym zakresie została wydana stosowna decyzja której powód nie skarżył. Podnieść należy, iż do 5 grudnia 2009 roku obowiązywał przepis art. 248 k.k.w. uchylony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 października 2009 r. (Dz.U.2009.190.1475) zmieniającej ustawę z dniem 6 grudnia 2009 r. Osadzenie skazanego w celi w warunkach, w których powierzchnia na jedną osobę wnosila mniej niż 3 m² przy spełnieniu przesłanek określonych w art. 248§1 k.k.w., jest zgodne z prawem (tak Sąd Najwyższy w wyroku dnia 02 października 2007 roku, sygn. akt II CSK 269/07). Powód we wskazanych miesiącach przebywał niespełna parę dni w warunkach przeludnienia i w cząstkowych okresach rozbitych na przestrzeni paru miesięcy. Świadczy to, iż sytuacja taka nie była ciągłym rozwiązaniem permanentnie stosowanym na czas nieokreślony a wypadkowym zdarzeniem. Jednakże nawet gdyby uznać osadzenie powoda w celach Zakładu Karnego w R., w których powierzchnia na jednego skazanego była mniejsza niż 3 m², za naruszające jego godność, to pozwany wykazał, że jego działanie nie miało charakteru bezprawnego. Okoliczność ta uchyla natomiast odpowiedzialność pozwanego za ewentualne naruszenie dóbr osobistych powoda. To samo tyczy się osadzenia przez okres 14 dni w styczniu 2010 r. Było to jednorazowe zdarzenie, została wydana stosowna decyzja której powód nie skarżył. Powód nie wykazał by w późniejszym terminie przebywał w warunkach przeludnienia.

W kwestii zgodności z prawem warunków osadzenia należy wskazać, iż nadzór nad legalnością i prawidłowością wykonywania kary pozbawiania wolności a także zastosowania kar porządkowych i środków przymusu sprawuje sędzia penitencjarny. Ocenia on między innymi warunki bytowe skazanych, stan opieki medycznej, stan sanitarny jak również stan zabezpieczenia technicznego i wyposażenia pomieszczeń w których przebywają osadzeni. Do oceny kwestii tych jest powołany sędzia penitencjarny. Abstrahując o kwestii braku wykazania podnoszonych twierdzeń należy wskazać, iż w niniejszym postępowaniu sąd nie może ocenić czy funkcjonariusz wszczynając postępowanie dyscyplinarne działa zgodnie z prawem czy bezprawnie jak również czy stosowanie wobec skazanego kary dyscyplinarnej było uzasadnione i zgodne z prawem czy też nie. Sąd w postępowaniu cywilnym nie ma uprawnienia do oceny legalności czy prawidłowości nakładania kar albowiem uprawnienia te przysługują sędziemu penitencjarnemu.

W niniejszej sprawie trzeba mieć na uwadze, że powód odbywał karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym – jak sam wskazał - za pobicie i kradzieże. Osadzenie powoda miało na celu ochronę interesu społecznego i wartości nadrzędnych jakimi są izolacja przestępców od społeczeństwa i osiągnięcie celów probacji. Rzeczą oczywistą jest, iż pozbawienie wolności niesie za sobą określoną dozę ograniczeń i niedogodności. Kara spełnia bowiem funkcję represyjną jako odpłata za dokonane przestępstwo i dolegliwość dla skazanego (dyskomfort) stanowi jej istotę. Odczuwanie niedogodności i dyskomfortu, nawet znacznych rozmiarów, w przypadku kary pozbawienia wolności nie ogranicza się jedynie do braku możliwości opuszczenia zakładu karnego. Odbywanie kary pozbawienia wolności nie stanowi bowiem pobytu w zakładzie o charakterze zbliżonym do pensjonatu lub sanatorium, tyle tylko że w warunkach pozbawienia wolności, lecz oznacza także obniżenie standardu życiowego. Stworzenie warunków pobytu w zakładzie karnym, poniżej poziomu typowego dla życia na wolności, które powód mógł odczuwać jako uciążliwe, nie są przez to bezprawne. Unia Europejska, jak i Komitet do Spraw Przeciwdziałania Torturom i Poniżającemu Traktowaniu i Karaniu nie narzuca ujednolicenia powierzchni celi przypadającej na jednego osadzonego. Warunki odbywania kary, normy powierzchni, żywienia i innych określa każdy kraj w swoich przepisach prawnych. Z orzecnictwa do art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności wynika, że powierzchnia celi przypadająca na jednego osadzonego nie jest samoistną i wystarczającą przesłanką do oceny, czy doszło do naruszenia praw zagwarantowanych w Konwencji. Odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 24 k.c. i art. 448 k.c. powstaje wówczas, gdy występuje jednocześnie przeludnienie celi, brak oddzielenia urządzeń sanitarnych od reszty celi i niezapewnienie wszystkim skazanym miejsca do spania. O bezprawnym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności godności może być mowa dopiero, gdy dochodzi do poniżającego i niehumanitarnego traktowania, sprzecznego z zasadą humanitaryzmu, tj. gdy pozbawi się więźniów jakiegokolwiek intymności przy spełnianiu potrzeb fizjologicznych, gdy brak żywienia będzie powodował głód u więźniów, lub nie zapewni się im niezbędnych składników odżywczych,

gdy przeludnienie osiągnie stan uniemożliwiający funkcjonowanie w celi, w szczególności gdy więźniowie zostaną zmuszeni do spania na przemian w jednym łóżku, gdy w celi nie będzie możliwości pozostawania w pozycji leżącej, gdy niewykonywanie obowiązków przez służbę zdrowia spowoduje permanentny stan chorobowy u osadzonego, gdy w celach będzie panowało zimno.

Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie powód nie wykazał podnoszonych przez siebie twierdzeń. Natomiast osobnego omówienia wymaga kwestia warunków osadzenia. Postępowanie dowodowe wykazało, że w Zakładzie Karnym w R. w celach dotychczas niewyremontowanych panują surowe warunki. Jednakże ocena czy nastąpiło naruszenie dobra, jakim jest godność osobista winna być dokonana przez pryzmat całokształtu okoliczności, w zgodzie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Z przedstawionych dokumentów wynika, że pozwany zapewniał powodowi warunki odbywania kary zgodne z obowiązującymi normami i których w żadnym razie nie można poczytywać za przejaw niehumanitarnego, poniżającego traktowania. Cele w jednostce pozwanej w czasie osadzenia powoda były wyposażone zgodnie z obowiązującymi przepisami penitencjarnymi w niezbędny sprzęt kwaterunkowy, a kąpiki sanitarne, na które składa się muszla klozetowa i umywalka z bieżącą wodą z mocy przepisu art. 110 § 3 k.k.w. usytuowane są wewnątrz cel mieszkalnych, ale od reszty pomieszczenia odgradza je przegroda, która jest dość niska, ale zapewnia minimum intymności. Rzeczą oczywistą jest, że przebywanie w miejscu, gdzie załatwia się potrzeby fizjologiczne, je i śpi do przyjemnych nie należy, ale zabudowa tych kąpików do pełnej wysokości w pozwanej jednostce karnym nie jest możliwa ze względów architektonicznych, a w orzecznictwie powszechnie akceptowany jest pogląd, że ewentualne całkowite nie zabudowanie kąpików sanitarnych wynika z wymogów bezpieczeństwa więźniów (w przypadku powoda był wniosek by umieszczać go w celu monitorowanej ze względu na wcześniejsze samouszkodzenie). Za utrzymanie higieny osobistej i czystości w celach odpowiadają osadzeni i otrzymują w tym celu stosowne środki, korzystają z kąpeli, sanitariatów oraz wymiany bielizny pościelowej i odzieży. Osadzeni w Zakładzie Karnym w R. mają możliwość korzystania biblioteki, na terenie jednostki działa radiowęzeł. Powyższe warunki odbywania kary trudno więc uznać za niehumanitarne i uwłaczające godności powoda, choć faktem oczywistym jest, że samo pozbawienie wolności i przebywanie wraz z innymi osobami w zamkniętym pomieszczeniu, stanowi znaczną dolegliwość. Powód sam zdecydował by nie uczestniczyć w zajęciach KO, a wykazując brak zaufania do pralni sam w celi prał rzeczy. Skoro cela nie była przystosowana do prania zatem fakt ten nie pozostawał zapewne bez wpływu na warunki panujące w celi ale za te warunki pełną odpowiedzialność ponosi już powód. Z kolei robaki na które wskazuje powód po zgłoszeniu - administracja dokonała dezynsekcji celi. Cele podlegają regularnym remontom ale za czystość i porządek odpowiadają już osadzeni – w tym i powód. W świetle art. 24 k.c. niedogodności wskazane w apelacji wpisują się w konieczne warunki wykonywania kary pozbawienia wolności i w niczym nie naruszają godności osadzonego, by można przyjąć bezprawność działań pozwanej warunkującą uwzględnienie na podstawie art. 448 k.c. prawa powoda do zadośćuczynienia.

Powód nie wykazał ponadto zgodnie z ciężącym na nim w myśl art. 6 k.c. obowiązkiem, by tak jak i inni osadzeni nie miał zapewnionej opieki medycznej. Powód miał wykonane badania gastroscopowe, przepisywano mu leki, przyjmował go lekarz. Dodatkowo należy zauważyć, iż w wywiadzie psychologa przy przyjęciu powód wskazał, iż nadużywał alkoholu i w związku z tym miał problemy zdrowotne. Po dokonanych samouszkodzeniach zaczął narzekać na bóle brzucha, wprowadzono mu dietę. Prowadzi to do wniosku, iż miał zapewnioną opiekę lekarską natomiast samo zachowanie powoda w postaci nadużywania alkoholu czy samoookaleczenia zapewne nie pozostawał bez wpływu na jego stan zdrowia. Zarzut braku kontaktu z psychologiem jest całkowicie bezzasadny. Powód był nader często konsultowany a z konsultacji wyłania się dość szczególny obraz powoda i jego funkcjonowania w zakładzie karnym. Brak bieżącej ciepłej wody nie wpływał negatywnie na funkcjonowanie skoro w celach – jak wskazali świadkowie – mieli grzałki. Brak energii elektrycznej w nocy nie mógł zaś stanowić nadmiernej dolegliwości tym bardziej iż światło było. W przypadku wentylacji należy wskazać, iż kanały były sprawdzane przez kominiarza a dodatkowo istniała możliwość otwarcia okna. Natomiast kwestia długości i częstotliwości kąpeli w łaźni, dostęp do czystej odzieży regulowany jest przepisami szczegółowymi.

Przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego decydujące znaczenie ma nie subiektywne odczucie osoby, jej indywidualne wartości uczuć i stanu psychicznego, ale to, jaką reakcję wywołuje to naruszenie w społeczeństwie. Wyłącznie subiektywne przekonanie powoda, że nastąpiło naruszenie jego dóbr osobistych, nie może znaleźć ochrony prawnej przewidzianej w art. 23 i 24 k.c., jak również być podstawą przyznania mu zadośćuczynienia przewidzianego w art. 448 k.c. Polaryzacja zarzutów podnoszonych przez powoda, które nie znajdują poparcia w ustalonym stanie faktycznym przemawia za uznaniem, że powód został zmotywowany do złożenia pozwu przez współwięźniów i kierując się jedynie chęcią uzyskania korzyści majątkowej powielił zarzuty, które już niejednokrotnie były przez tutejszy Sąd uznane za bezzasadne.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd na zasadzie przytoczonych przepisów oddalił roszczenia powoda. Jednocześnie w pkt 2 wyroku orzeczono o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu na którą złożyła się kwota 120 zł powiększona o kwotę VAT (łącznie 147,60 zł) tytułem poniesionych wydatków a to zgodnie z z § 11 ust.1 pkt 25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.